

Motion till riksdagen 2012/13:Sk228

av Jan Ertsborn (FP)

Skattefria omkostnadsersättningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i lämpliga sammanhang utreda möjligheten att låta omkostnadsersättningar från kommuner, landsting/regioner och staten bli skattefria.

Motivering

I många fall utbetalas från kommuner, landsting/regioner och staten – utöver ett skattepliktigt arvode – omkostnadsersättningar till personer, som på frivilligbasis åtar sig uppdrag som god man, övervakare, kontaktperson, stödfamilj för ungdomar m.fl. uppdrag. Dessa omkostnadsersättningar är skattepliktiga och rätt föreligger givetvis till avdrag i deklARATIONEN för mottagaren med de faktiska kostnader som kan redovisas. Det finns dock svårigheter och besvärigheter med att redovisa kostnader för telefonsamtal, resor, olika aktiviteter m.m.

Tidigare förelåg rätt till avdrag för utgivna kostnader med undantag av ett belopp om 1 000 kronor. Detta belopp har från och med den 1 januari 2007 höjts till 5 000 kronor. De skäl som framförts för den generella höjningen till 5 000 kronor kan principiellt godtas, dock måste ibland sådana ändringar medföra särlösningar.

Det är uppenbart att denna speciella fråga med omkostnadsersättningar inte uppmärksammades i samband med ändringarna av avdragsreglerna. När detta påtalades framfördes uppgifter om att omkostnadsersättningarna borde höjas för att kompensera de personer, som åtar sig denna typ av uppdrag. Så har emellertid inte skett.

Samhället har ett stort intresse av att många medborgare åtar sig denna typ av uppdrag. Skattelagstiftningen i sin nuvarande utformning motverkar starkt detta intresse. En stödfamilj för en handikappad tonåring får t.ex. ersättning för mat, telefon, resor m.m. men på grund av skatten reduceras beloppet i

Fel! Okänt namn på

betydande omfattning. Det var redan tidigare svårt att rekrytera personer till dessa uppdrag och nu har det uppenbarligen blivit än svårare. Dessutom har organisationer uppmanat sina medlemmar att hoppa av dessa uppdrag på grund av just förändringen beträffande avdragsrätten för kostnader. Det känns därför mycket angeläget att snarast rätta till detta och i stället vidta åtgärder för att stimulera personer till att åta sig sådana uppdrag. Det absolut enklaste sättet att lösa den nu uppkomna problematiken är att göra omkostnadsersättningar som utbetalas av kommun, landsting/region eller stat helt skattefria.

Nyligen har Nätverket Ansvariga för kontaktpersonverksamheter i kommunal regi, som tidigt uppvaktade statsrådet Maria Larsson i denna fråga, förnyat sitt upprop och sina protester mot denna avdragsförsämring och än en gång påtalat att konsekvenserna vid rekrytering av ytterligare personer till dessa uppdrag blir svårare, när många får räkna med att själv svara för vissa av kostnaderna.

Skatteutskottet har i sitt betänkande 2007/08:SkU18 redogjort för att det föreligger förslag från Skatteverket om att tjänster mellan privatpersoner på belopp upp till 10 000 kronor per år ska befrias från skatter och avgifter samt att ideella föreningar ska få betala ut skattefri ersättning till privatpersoner på upp till 3 000 kronor per år. Möjligen omfattar förslaget också utbetalningar från kommuner, landsting/regioner och stat, men detta framgår inte.

I skatteutskottets betänkande 2008/09:SkU25 upprepas uppgiften om att frågorna bereds i Regeringskansliet.

I skatteutskottets betänkanden 2007/08:SkU18, 2008/09:SkU25, 2009/10:SkU26, 2010/11:SkU23 och 2011/12:SkU13 uttalar skatteutskottet sin principiella inställning att personer som åtar sig uppdrag på frivillig basis som kontaktperson, stödfamilj, övervakare, god man etc. utför ett viktigt och värdefullt arbete som bör stödjas av samhället. Utskottet var dock inte berett att föreslå speciella undantagsregler när det gäller möjligheten till avdrag för övriga utgifter.

Skatteutskottet har i sina betänkanden egentligen inte direkt uttalat sig i frågan om att göra omkostnadsersättningarna skattefria. Detta är ju inte det samma som att införa speciella avdragsregler. Utbetalningarna görs av offentliga myndigheter som kommuner, landsting/regioner eller staten. För utbetalaren är det inte egendomligare att bedöma om omkostnadsersättningen är skattefri eller ej än att viss reseersättning och vissa traktamenten är skattefria. Dessutom kan konstateras att det redan vid lagändringen 2007 gjordes undantag för utbetalad omkostnadsersättning till dagbarnvårdare med motiveringen att konsekvenserna riskerar att bli påtagliga för denna yrkesgrupp.

I och med att utbetalningarna görs skattefria blir det aldrig fråga om några avdrag i deklARATIONEN. Med andra ord blir det här fråga om visst arbete för utbetalaren, men i gengäld betydande förenklingar för såväl den som får ersättningen som Skatteverket.

Jag kan förstå att man principiellt inte vill införa alltför många speciella undantag för vissa grupper på skatteområdet, men här är det omvittnade intresset av att få flera att åta sig denna typ av uppdrag betydligt viktigare. Arvodena för dessa uppdrag är förhållandevis låga och på många håll i landet är

Fel! Okänt namn på

det svårt att få personer att ställa upp som t.ex. god man eller förvaltare. Detta har ofta påtalats från överförmyndare och överförmyndarnämnder.

Förestående förslag att göra omkostnadsersättningarna skattefria skapar betydligt större incitament för enskilda personer att åta sig dessa frivilliga uppdrag.

Stockholm den 2 oktober 2012

Jan Ertsborn (FP)